

Posudek vedoucího diplomové práce

Název: *Ústavní změny v Maďarsku po roce 2010 ve světle konceptu neliberální demokracie*

Autor: Bc. Daniel Slanina

Vedoucí: Mgr. Martin Štefek, Ph.D.

Diplomová práce Daniela Slaniny se dotýká aktuálního vývoje v Maďarsku. Text je členěn do sedmi kapitol a obsahuje 89 tiskových stran.

Úvod práce je rámován obecnějšími úvahami o vyhlídkách liberální demokracie. Připomíná základní teze S. Huntingtona, F. Fukuyamy, F. Zakarii či T. Snydera. Dále formuluje výzkumné otázky: (1) *K jakým ústavním změnám v Maďarsku došlo a jaké jsou jejich důsledky (?)*, (2) *Jak se změnil volební systém a jaká byla logika a dopady této změny (?)* a současně (3) *Jaký charakter a proč má současný režim v Maďarsku (?)*. (s. 16). V návaznosti na znění otázek je třeba podotknout, že autor své zkoumání neomezuje na pouhý popis ústavních změn. Je si vědom tzv. „pasti konstitucionalismu“ a v žádné části práce se do ní nechytá. Předtím, než se pustí do popisu a analýzy změn maďarského politického a ústavního systému, věnuje druhou kapitolu stavu bádání (zde se však omezuje spíše na texty přesahující úzce vymezené téma změn v Maďarsku) a třetí kapitolu konceptům hybridních režimů. V návaznosti na název práce se tak zevrubně věnuje jednak způsobu, jak komparativní politologie pracuje s pojmem demokracie, jednak řeší otázku, jak zacházet s případy, které nespádají ani do kategorie čistého autoritářství, ani nejsou bezrozpornými demokraciemi. Tato kapitola je sice stručná, autor však prokázal solidní orientaci v problematice.

Čtvrtou kapitolou otevírá vlastní pojednání o změnách v Maďarsku. Kritiku si zaslouží absence historické kontextualizace – o vývoji maďarské demokracie po roce 1989 se v textu mnoho nedočteme. Popis změn po roce 2010 je však uspokojivý. Diplomant dobře popisuje graduální proměnu ústavního řádu – od přijímání ústavních zákonů přes omezování moci ústavního soudu až po přijetí nové ústavy. Výborně navíc poukazuje na kontroverze změn – zejména na fakt, že strana Fidesz prostřednictvím své ústavní většiny kodifikuje „běžnou“ legislativu skrz ústavní zákony. Neliberální tendence pak ilustruje na příkladech mediálních zákonů, zejména pak ale na příkladu účelové změny volebního systému (viz 5. kapitola). Zde poukazuje na příklady tzv. *gerrymanderingu* – praktiky, jež účelově mění hranice volebních obvodů ve prospěch jedné strany.

V šesté kapitole pak diplomant popsané změny hodnotí s pomocí konceptu neliberální demokracie. (V práci pojem neliberální demokracie používá jednak jako analytickou kategorii, jednak jako pojem, kterým se zaštiťuje sama vládnoucí elita současného Maďarska.)

K formální stránce mám jednu připomínku: Kumulace odkazů za větou měla být řešena kumulací obsahu v rámci jedné citace. Obsahově a analyticky je práce vyhovující. Lze si však představit hlubší vhled do jednotlivých problematik i do reálií současného Maďarska. Rozsah použité sekundární literatury mohl být širší.

Práci **doporučuji** k obhajobě. Vzhledem k výše uvedenému navrhuji hodnocení stupněm **velmi dobře**.

V Praze dne 23. 1. 2020

Martin Štefek